

100 emléklő...
Ály Ernő ven...
ényi fellépésé...
ozat 44. Elő...

zgóban...
ai kezdettel...
er 1 és 2...
dítő drám, a...
Hause Peters...
burleszk.

sony- és filc...
taladt idény...
kaphatók az

8. (Gólya...
ra alatt.

ág

ni a tár...
erőkről...
is fejlő...
n olvas...
amely a...
et és a...
kalmaz...
désének

kedésben...
nyosztá...
L. Pop

ok

ök

M.

ruháza...
tér) 14

ann

ver

etere

A mai szám ára az Uj Kelet Hetilapjával együtt 7 lej

Szerkesztő
Sivatali és...
Károly-Kolozsvár, St. Baroi...
Pap. (Brassai-utca) 10

Vasfón: Szerkesztőség
Kiadóhivatal — 977
K. N. Sz. — 558

Kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím...
szedők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaud...
varon és vidéken is 4 lej
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — 150

1925 október 2 Péntek]

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 226 szám

5686. Tisri 14

A biztonsági szerződés talánya

— Külpolitikai figyelő —

Október első napjaira egy konferenciát hív...
tak össze Locarnóba, amelynek az lesz a fel...
adata, hogy véglegesen rendezze a világháboru...
által előállott problémákat és hogy az új ál...
lamalakulatokat lerögzítse. Ebből a célból egy...
biztonsági szerződést akarnak kötni, amelynek...
aláírói egyrészlől az antant-államok, másrészlől...
Németország lennének. A biztonsági szerződés...
ben ki akarják mondani azt, hogy mindazok...
a határok, amelyeket 1918 után vontak meg...
végérvényesnek tekintetnek, azokon semmiféle...
változtatást eszközölni többé nem lehet és a...
szerződő államok kölcsönösen kötelezik magu...
kat arra, hogy ezeknek a határoknak a meg...
változtatására semmiféle kísérletet nem tesznek...
A szerződés egy másik szakasza, amelyet meg...
felelő titokzatossággal alkotnak meg, azt írja...
elő, hogy a szerződő államok egyforma erővel...
fordulnak szembe egy esetleges bolsevik orosz...
offenzívával.

Erre a konferenciára, mint fent említettük...
Németország képviselőjét is meghívták. Német...
ország azonban néhány évvel ezelőtt egy szer...
ződést kötött Rapallóban Oroszországgal és eb...
ben a szerződésben, amelyet még a meggyil...
kolt Rathenau írt alá, olyan kötelezettségeket...
vállalt a szovjettal szemben, amelyek lehetet...
lenné, de legalább is becstelenné tennék azt...
az új szerződést, amelyet most kell majd Loc...
arnóban megkötnie. Ezt a locarnói szerződést...
elsősorban Anglia erőszakolja. Londonban ugy...
látják a helyzetet, hogy mindaddig, amíg egy...
esetleges német-orosz együttműködésről szó...
lehet, Európa békéje veszélyeztetve van és ép...
pen ezért az Foreign Office feltétlenül meg...
akarja semmisíteni a rapallói szerződést. Ez az oka...
annak is, amiért Anglia ki akarja zárni a biz...
tonsági szerződésből Lengyelországot és Cseh...
szlovákiát. Anglia kerülni akar minden olyan...
lehetőséget, amely Németországot bármilyen...
szorosabb viszonyba hozná a keleti államokkal...
Londonnak elhatározott szándéka, hogy Né...
metországot nyugat felé ragadja és nyugati ér...
dekszférákhoz köti. Amennyiben Oroszország...
háborút kezdené Lengyelországgal, Németország...
maradjon nyugton és ne avatkozzék be. Közös...
szerződés tehát, amelyben a nagyhatalmakon...
kívül Lengyelország és Csehszlovákia is helyet...
foglalnának, Anglia szempontjából nem kíván...
atos. Az egész nyugati politikában irányadó...
lett ez az „el Kelettől“ elv és most már Fran...
ciaország is, ha kedvtelenül bár, egyetért a te...
kintetben Angliával.

Oroszországot teljesen sorsára akarják hagyni...
Ha lehetne valami légüres teret létesíteni a...
szovjet és az európai hatalmak között, ha né...
hány kilométernyi csikon ki lehetne szivaty...
tyuzni minden oxigént, hogy azok a szovjet...
katonák, akiknek netalán kedvük volna nyu...
gát felé masirozni, ott helyben rögtön lélekze...
tüket veszítenék, — bizonyára azonnal meg...
csinálnák. Ezért proponálta Anglia a semleges...
zónát is, amelyet Németország köré akartak...
huzni. Ez a közellét idegesítő. Most érkezett...
el a pillanat, hogy a határnélküli szomszéd...
got feltalálják és hogy egy olyan izolációs m...
ódszert teremtsenek, amelyen áttörni lehetetlen...
legyen. Minden szépen elő van már készítve...
Stresemann német külügyminiszter átvette...
a meghívót, amely erre a locarnói szerződést kö...
tő konferenciára szólította, a pályaudvarokon...
már kitalálták a legelső vágányra a szalonkocsi...
kat, amelyeken a külügyminisztereknek el kellett...
volna indulniok, de az utolsó pillanatban mégis...
nehézségek gördültek a találkozás elé.
A tiltakozás, csodálatosképen, jobboldalról

jött. A német nemzeti pártoktól. Ezek ugyanis...
csak abban az esetben hajlandók Stresemann...
elengedni Locarnóba, ha az antant előbb bi...
nyos követeléseket fentartás nélkül teljesít. Igy...
például szüntesse meg azonnal azt a tévhitet...
hogy a világháborút Németország idézte fel...
Meg azután, hogy a kölni zónát rögtön ürítsék...
ki. Talán nem is olyan fontos pontok. A tény...
az, hogy a társadalmi és politikai hatóerők...
mindig a legellentétebb irányból törnek egy-

másra. És mindenesetre komikus volna, ha a...
biztonsági szerződést azért nem kötnék meg és...
a rapalloi orosz-német egyezményt azért tar...
tanák fenn és Európát azért nem biztosítanák...
a bolsevik betöréssel szemben, mert a német...
nemzeti pártok nem akarják. Ezen legfeljebb...
csak azok nem lepődnek meg, akik a politikai...
együtthathók közös nevezőit közelebbről ismerik...
A bolsevizmus már régóta a fascizmusból húzza...
legnagyobb előnyeit.

Összeesküvés az angol király ellen

(London, október 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A rendőrség ma összeesküvést fedezett fel, amelyet az angol király ellen terveztek. Hír szerint Moszkva keze van benne az összeesküvésben. Több letartóztatás történt. A király tegnap óta nem hagyta el a buckinghami palotát.

Befejezték a vizsgálatot a Rákosi-ügyben

Nyilvános tárgyaláson, rendes bíróság előtt fognak ítélezni a letartóztatottak felett. A kormány nyilatkozata a külföldi kommunisták intervenciójára

(Budapest, október 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A budapesti rendőrség már körülbelül befejezte a nyomozást a bolsevista összeesküvés ügyében és a legtöbb letartóztatott kihallgatása már véget is ért. Vasárnap estig nyolc egyént bocsátottak szabadon, úgy, hogy most a rendőrségen őrizetben levők száma 59, akik közül mintegy husz nő. A nők között feltűnően sok az egészen fiatal lány és van közöttük három testi hibával bíró intelligens lány is, Rákosi Mihály és Weinberger Zoltán kihallgatását már befejezték. Weinberger minden részletre kiterjedő vallomást tett, míg Rákosi, aki folyton azt hangoztatja, hogy kötélt vár rá, megtagad minden felvilágosítást Budapesten végzett munkájára vonatkozóan.

zására a kormány a következő nyilatkozatot tette közre:

„A kormány felháborodással utasítja vissza a külföldi kommunisták intervencióját, amelyet nem tekint másnak, mint bizonyos politikai körök taktikai fogásának. Azzal a céllal történt az intervenció, hogy hamis vádak koholásával, a külföldi figyelmét a magyarországi kommunista-puccsról elterelje. A kormány, igazának tudatában, méltóságánál alulinak tartja, hogy a tiltakozásra bármilyen formában is válaszoljon. A letartóztatottakat senki nem bántalmazta és ha valaki ebben még mindig kételkedne, annak majd a nyilvános tárgyaláson lesz alkalma az igazságról meggyőződést szereznie.“

A tárgyalásra állítólag Budapestre érkezik számos külföldi lap tudósítója.

A stájerországi kommunisták is mozgolódnak

Grácból érkezett hírek szerint az ottani kommunista-szervezetek az utóbbi napokban rendkívül élénk tevékenységet fejtettek ki. A nemzeti szocialistákkal tegnap több összeütközés történt. Az osztrák kommunisták mozgolódását a magyarországi puccskísérlettel hozzák összefüggésbe.

Rákosit nem cserélik ki

Beavatott körök értesülése szerint Rákosit és társait nem cserélik ki, mert a kormánynak az a felfogása, hogy azok a magyar hadifoglyok, akik tíz év alatt, annak ellenére, hogy többiben lett volna erre alkalmuk, nem tértek vissza Magyarországra, nem tekinthetők többé magyaroknak. Ezeket bizonyára érzelmi szálak fűzik Szovjet-oroszországhoz és így kicserélésük nem is volna kívánatos.

Megtartják a locarnoi konferenciát

Brüsszel, október 1. A locarnoi konferenciát, amelyre Stresemann már napokkal ezelőtt meghívták, október 5-én megtartják. A német nemzeti pártok továbbra is tentartják tiltakozásukat. A párisi sajtó ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a háborus vétkességről és a kölni zóna kiürítéséről szóló pontok, amelyek eddig nézeteltéréseket okoztak, többé nem képezik a konferencia összeülését akadályát.

A kisebbségi kérdés a washingtoni interparlamentáris konferencián

Bukarest, október 1. Washingtonban ma nyílik meg az interparlamentáris konferencia. A lapok szerint a konferencián Paul Öszterreich a telepések kérdését is szóvá teszi és ennek keretében a kisebbségi kérdést is napirendre hozza.

Polgári bíróság ítél Rákosi felett

Rákosi Mátyás ellen még a kommunizmus alatti ténykedéséért a többi népbiztosokkal együtt régóta folyik az eljárás. Rákosit felségsejtéssel, lázadással, 17 rendbeli felbujtással, 13 gyilkossággal és mintegy ezer egyéb bűncselekménnyel vádolja az ügyészség. A vizsgálat befejezése után a rendőrség átteszi az aktákat az ügyészségre, ahol dönteni fognak, milyen bíróság tárgyalja az ügyet. A statáriális bíróság kijelölésének technikai akadályai vannak, mert a törvény szerint ez a bíróság három napon belül tartozik ítéletet mondani, azonban Rákosi ügyének tárgyalására három nap nem elegendő és három nap letelte után ügyét a rendes bírósághoz kell átteni. Így tehát kétségtelen, hogy Rákosi ügyét a rendes bíróság fogja tárgyalni.

Nyilatkozik a kormány

A külföldi kommunista-szervezetek tiltako-

A stomfai zsidófiu karrierje

A pozsonyi zártajtós Reinhardt-perhez

1. Egy stomfai zsidófiu harmincegynehány évvel ezelőtt elindult, hogy meghódítsa a világot? nem, csak a világot jelentő deszkákat. Valami motoszkált benne, de még nem tudta mi. Talán hiúság, talán nagyratörés, de talán maga az isteni szikra: még ködös volt körülötte minden. Kereste az utat, ahol kitorjón s azt hitte: színpadon várja az érvényesülés. Nem sokat tévedett: a színpad mögött várta. Max Reinhardt a színész nem vitte sokra. Ellenben Max Reinhardt, a kulisszák fejedelme! A szó, a mondat, a mozdulat, egyesek gesztusa és százak hőmpölygése és ami a legtöbb, a költő gondolata az ő kulisszái között új fényt és lendületet kapott. Max Reinhardt a színpad nagy reformátora, már-már a forradalmára. Itt-ott mások, főként az oroszok, már tovább is jutottak, de az utat az ő merész szeme bontotta irdatlan és megkövesedett tradíciók között. Öröklás fantáziája friss csengést és vadonatúj értelmet adott elavultaknak tetsző alkotásoknak az új meg új formák felé törő mondanivalók közepette visszamentette minden kor örök-emberijét s csalhatatlan stílusérzékkel adott orchestert a saját kora forrongó művészetének. Harmincegynehány évvel ezelőtt, amikor Stomfáról elindult, két ut volt előtte. Az egyik Pest felé vitt, a másik Bécs felé. Max Reinhardt ösztöne nem habozott. Bécsnek ment. S már huszonegy éves korában színpadot kap Berlinben, ahol megindíthatja kísérletei merész sorozatát. Mire negyven éves már senkise tudja, honnan jött, a keresztnévét is elhagyja: mint a fény és árnyhatások színpadi Rembrandtja, írók és költők hétfelekoros kommentátora, mint megértő és továbbadó áll a kulisszái mögött, és diktálja új formáit és felfogásait. S ma Reinhardt világfogalom. Ő a színpad, kulissza és élőszó új reneszanszának a kezdete s még mindig eleven forrása.

2. Ha egy emberreltől előbb születik, jámbor atyja elküldi vala a pozsonyi jesivába s ő, mint egykor Spinóza, új értelmet keres a talmudi tanítások tanításában. Talán nagy Tanító válik belőle, híres rabbi és írásmagyarázó, de talán a kor nyugtalan szellemétől hajtva, maga szakít meddőnek tetsző életével, Bécsbe szökik, vagy Párisba, barátja és riválisa lesz Saphirnak, vagy Börnének, esetleg ama düsseldorfi emigránsnak, aki az örökszép Buch der Liedert danolta ki magából. Ő más lett volna, mint az a három: nem olyan könnyedén élcs, akár a bécsi humorista, nem olyan hevülő és fulánk, mint Löb Baruch, aki a szent kereszttségben Ludwig nevet nyert és nem olyan édesen halálos és halálosan gunyos, mint a matrác-sír élőhalottja. Lehet, hogy színpadhoz jut, mint valamivel később a kölni zsidókántor fia, akít mint Orfeusz, Szép Heléna s a mesélő Hoffmann ördögös fuvolását tenyerére szedett a szerencse. De ha nem jut el az isteni rivaldákig, markáns szerkesztővé válik és új mondanivalók és új stílusok felé tereli korának művészetét. Maga talán csak ritkán ragad tollat, ahogy ma mint színész ritkán ölt maszkot, de tanít, fölfedez, irányít élőszóval; s szájhagyományos tant átadja az nemzedékeknek, ahogy az ősök Babilon vizeinél s ahogy ma is megteszi nem egy kortársa: magyarban a Nyugat Osváth Ernője. De lehet, hogy ír, sokat és sokfélét, akár Brandes, mert igen, ez a Reinhardt a leginkább Brandes Györgyhöz hasonlít, aki a mindenkor kulturák legnagyobb megértője s a kor legélesebbelméjű publicistája.

3. A stomfai zsidófiu karrierjéhez ez az ő családi viszálja is hozzátartozik. Hogy jellemzi a pozsonyi válópör! Pozsonyi maga nem érdeklődik, ez már a jeles szülöttek sorsa, de Bécs, Berlin, Newyork, London és Szanfranciskó! A német sajtó egyszerűen fel van háborodva, hogy miért Pozsonyban tárgyalták ezt az egész világot érdeklő eseményt; ehhez Bécs vagy Berlin méltóbb pódium lett volna. Hogy Reinhardt Stomfára illetékes, ez csak kifogás, Reinhardt el akart bujni a világ elől s ha rajta mulik, a stomfai községi bíró előtt tárgyalatja le a pörét, hogy még messzebb essen emberi fültől. Mókás volt a felháborodás, ahogy a külföldi sajtó prüszögött a kétszeres zártajtó miatt. Fél ez a Reinhardt a nyilvánosságtól. Bujkál a kulisszák mögött. S a pozsonyi tárgyalásról is elmaradt, mert nem szereti a drámai jeleneteket. És száz mégilyenebb szemrehányás, hogy Reinhardt az ő legegényebb darabját a nyilvánosság kizárásával egy két szereplővel játszatja le. Vajjon, ha Reinhardt Miksa Stomfán marad s vegyeskereskedői egzisztenciát folytat, akkor is ilyen lázongón követelik, hogy teregesse ki magán-

életét a szenzációra éhes világ elé? Kinek mi köze hozzá, milyen paragrafus alapján óhajtja viszonyát felbontani, a 80-a alapján, amely a házasságnak házasságtörésen kívül való súlyos megsértésére vonatkozik, vagy ama szakaszok alapján, amelyek a házasságtörésről beszélnek? Reinhardt magánember akar maradni, de a világ tiltakozik ellene. Akár az ellen is, hogy Molnár Ferenc vagy Oscar Wilde magánember maradjon. A világnak még mindig szüksége van a tekintélyekre, hogy a maga hibáit és bűneit az éler-állókban is meglássa és megnyugodjon. A kulisszák mögött maradónak, a homályban eltévelyedőknek alibire van szükségük s a sajtó lázas iparkodással próbálja az ő közvéleményét minél több s minél markánsabb alibikkal kiszolgálni. A romlott Európa örül nekik, a gyerekes és szemforgató Amerika megrökönyödve kiáltja: shocking!

4. Az öregedő primadonnának Steinach-injekció az ilyen házassági botrány, de a művészeknek, akit sikerei még fölfelé visznek, többet árt, mint használ. Wild-ot erkölcsileg és anyagilag letörte a pere, Molnár Ferencet az utolsó percben elfojtott válási skandaluma is a kudarc felé sodorta: Bécsben megbukott, Berlinben lefűtyölték a színpadról. Pedig Berlin maga nem is olyan prüd. Mi lesz még Amerikában! Reinhardt ügyvédje e sorok írója előtt azzal okolta meg a zártajtós tárgyalást, amely ellen annyira felzudult a világ, hogy a megrökönyödő Amerika, amely pedig tizszerannyi valóbotrányt produkál, mint Európa, egyszerűen nem tartaná többé művészeknek s megtekintésre érdemesnek mindazt, amit csinál, ha megtudnák, hogy ez a Reinhardt tizenhétévi együttélés után faképnél hagyta Heims Elzát, hogy Thimig Helénhez pártoljon. Hiszen már tud is mindent ez az Amerika, többet is mint amennyi igaz. De ha a tárgyalás valóságát is megkapja ráadásul, Reinhardtot is kinézik Yenkiországból, ahogy kinézték Gorkijt, aki

nem épp a törvényes feleségével tette meg az utat odaát. S ahogy Carussot is majdnem csapnivaló énekesnek degradálták valamilyen nem épp érényes nő-ügye miatt. És Reinhardt félelme itt a kulturát csináló ember megriadása: ha nincs Amerika, mi-ből fedezem európai kísérleteim deficitjét?

5. Heims Elza a legdicsérendőbb német polgárasszony. Festetlen arca, berlini divatserintisége, hosszu szoknyája, konzervatív kontya, és nem éppen kecses nemezkalap mélyen a szemében — ez a nő nem egy komolytalan színésznő, hanem a szigoru anya és feleség. Ahogy az uzsonnakávéját a pozsonyi kávéház terraszán megissza s a megmaradt kiflijét a tarsolyába rejtí: vérében polgárnők spórolás érénye. Hogy mégsem csábítja a pénz, a sokpénz, amit Reinhardt ígér neki, — ötvenezer aranyárka azonnal, ezer aranyárka havi apanázs, egy muzeumszámba menő berlini palota és sok egyéb — neki nyilván még több kell. Ő nem akar még egyszer Heims Elza lenni, mint amikor ifjúsága virágában Reinhardt meglátta őt. Még egyszer nem ismétlődne a mult. Ő soha többé, mert Heims asszony mégis csak a negyven határán van, esetleg túl is rajta. Heims Elza meg akarja tartani a „közös szerzeményt“, a Reinhardt nevet. Talán ha stomfai szatócs lett volna Reinhardt, elválna jépanzért, a boltért és a házért, de a név ma már többet jelent, pénznél és vagyonnál: cím, rang és dicsőség. És van ezentul még egy nagy motivuma, hogy válni semmiképp nem akar, holott tudja, hogy a férfi hozzá soha vissza nem tér — dolgozik benne az örök asszonyi: az irigység, a harag s a bosszu. Én nem leszek az asszonya, de Thimig se lesz a felesége. Ezért a kemény geruán nőért a tűzbe tesszük a kezünket: ez nem teszi meg a szívességet Thimig Helénnek, hogy válókot szállítson a javára, ez a Reinhardt Elza sohasem fogja megcsalni a férjét akárhogy lázad is az ő veszedelmes életkora, ő mindenképp Reinhardt akar maradni. Hogy ez a hideg és józan polgárasszony Reinhardt mámoros agyát nem igtatja többé — ezt is meg lehet érteni.

Kaczér Illés

A tábla helybenhagyta Reinitz Jakab életfogytiglani fegyházra szóló büntetését

Dr. Simonca védő semmiségi panaszt jelentett be az ítélet ellen

(Oradea-Mare-Nagyvárad, október 1. Az Új Kelet tudósítójától.) A hallgatóság feszült várakozása közben, siri csöndben hirdette ki a Reinitz-féle perben az ítéletet a nagyváradi Tábla elnöke. Pont déli tizenkét órakor jelenik meg a pódiumon Ilea elnök, kíséretében a többi bírakkal. Mielőtt az ítélet kihirdetésére került volna a sor, Ilea elnök a közönséghez fordult és figyelmeztette, hogy legszigorubban tartózkodjék mindenféle véleménynyilvánítástól, mert ellenkező esetben kénytelen lesz kiűrtetni a termet.

A figyelmeztető bevezetés után Ilea elnök elrendelte a vádlott Reinitz Jakabnak a terembe való bevezetését. Reinitz Jakab a szokásos hidegvérrel áll meg bírái előtt. Megkezdődik az ítélet kihirdetése,

mely szerint a nagyváradi Tábla helybenhagyja az elsőfoku szatmári törvényszék Reinitz Jakabra vonatkozó ítéletét.

A büntetőtörvénykönyv 393. szakaszára való hivatkozással a Tábla visszautasítja a védőnek a bizonyítás kiegészítésére tett indítványát és teljes egészében az elsőfoku bíróság indoklását teszi magáévá, azzal a módosítással, hogy a gyilkosság időpontját 1923. augusztus 1-ről 2-ra virradó éjszakára teszi át.

A táblai indoklás ezután sorra veszi mindazokat az indokokat, amelyek szükségessé teszik a védelem által bejelentett semmiségi panaszok visszautasítását. A Tábla indoklása megállapítja, hogy a vádlott úgy a nyomozás során, mint a vizsgálóbíró előtt tagadta, hogy Grósz Hermannal a kérdéses időpontban együtt lett volna s csak amikor gallérját a felsőbányai erdőben megtalálták, akkor kezdett beszélni egy idegen emberről, akiről mindeztideig hallgatott. Fontos körülménynek tartja a bíróság azt is, hogy az eltűnt Szuk és Lebovits családja szintén olyan leveleket kaptak, mint Grósz Hermanné kapott augusztus 10-én Kolozsvárról. A Tábla a védelem három tanujának vallomását és pedig az Ujháziét, Spitzét és Kantét, azért nem fogadta el, mert nem találta őket precizeknek.

A Tábla véleménye szerint a törvényszék helyesen állapította meg a tényállást.

Az ítélet kihirdetése után Mircea Niciu főügyész helyettes emelkedett szólásra és bejelentí, hogy megnyugszik a Tábla határozatában.

Dr. Simonca György védő ezzel szemben bejelentí, hogy fentartja az összes semmiségi panaszokat a perrendtartás 385. paragrafusának első és harmadik pontja alapján. Kéri, hogy az ítéletet részére írásban kézbesítsék ki. Az aktus végén Ilea elnök Reinitzhoz fordult és románul kérdezi tőle:

— Megértette a Tábla határozatát?

Reinitz: Nem.

Ekkor az elnök magyar nyelven ismerteti Reinitzcal az ítéletet és megkérí tőle, hogy csatlakozik-e a védője által bejelentett semmiségi panaszokhoz.

— Igen — mondja Reinitz kemény, szinte dörgő hangon, olyan hidegvérrel, amely ezuttal is mindenkit meglepett.

S mikor az elnök elrendeli elvezetését, olyan kemény, öntudatos, katonás lépésekkel halad előre a fegyveres börtönőr előtt, mintha mártír, vagy valamely eszmének üldözött fanatikusa volna, nem pedig immár két ítélettel megbélyegzett gyilkos...

— Csicserin Wiesbadenbe utazik. Berlinből jelentik: Csicserin orosz külügyi népbiztos, miután Varsóban hosszas tárgyalásokat folytatott Skrzynski lengyel külügyminiszterrel, a napokban Wiesbadenbe utazik, ahol cukorbaját akarja gyógyíttatni. Csicserin valószínűleg négy hétig marad a németországi fürdőhelyen.

Ha művészi kiváló fa-, vas- vagy réz-

butort, zongorát

akar venni, ne felejtse el meglátogatni az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermék, asztalok, turnuszkezeleket legelőcsöbben itt szerezhetik be

Csehszlovák hoztak a

Oktober else

(Prága, október 1.) Október elsején a csehszlovák törvény, a lajdonosainak, nek védelmét hat az eddigi törvény

Az új törvény minden bankár, vagy zálogképen napjától számítottól kezelni, teljén papír állományát vábbá azíránt, tékpaipirokat ad tartozik külön melyben bevezet számát, névérté jelét. Tartozik hol helyezte el abban az esetben szabályt, ha a hogy az értékp máshová is elh

A betevő m zálogosítását és megjelölt szem nyek alapján azonban csak a mányban, nem vecskében van

A jövőben vállalatok köz akkor e megbí vény tényleges hatalmazását.

az u

(Cluj-Kolozs

dósítójától.) Ok

új nyugdíjtörv

bályzata azonb

A kormány a

kat adott a tő

lag. Ezek sze

ítélőtáblák szé

gok mellett m

pitják meg. A

mennyi nyug

igénylő egyén

fordulnia. A

nőkhöz kell

nál iktatják.

kor betöltése

a szolgálat m

az illető egye

tését, de kéri

is nyugdíjazt

sító feltételek

kíván nyugd

előre, ő mag

tisztviselő ut

hónap alatt

közben törté

dijaik enged

A nyugd

a) ha a szolg

életkor elére

forog fenn:

zónitványa

amely a jár

bizonyítvány

amelyben ta

tőnek valam

miatti nyug

letési bizony

alatt felsoro

séget megál

Csehszlovákiában új törvényt hoztak a részvényletételesek védelmére

Október elsején már életbe is lépett az új törvény

(Prága, október 1. Az Új Kelet tudósítójától.) Október elsején Csehszlovákiában egy új törvény lép életbe, még pedig a letételeket szabályozó törvény, amely az értékpapírok letéttulajdonosainak, valamint a pénzbetevők érdekeinek védelmét hathatósabb alapokra fekteti, mint az eddigi törvény.

Az új törvény főbb rendelkezése az, hogy minden bankár, aki értékpapírokat őrizetre, vagy zálogképpen átvett, e papírokat az átvétel napjától számított öt napon belül tartozik külön kezelni, teljesen elkülönítve a bank értékpapír állományától. A törvény intézkedik továbbá aziránt, hogy az esetben, ha valaki értékpapírokat adott át a bankárnak, a bankár tartozik külön könyvet vezetni e papírokról, melyben bevezetni tartozik az értékpapírok számát, névértékét és minden megkülönböztető jelét. Tartozik továbbá megjelölni azt is, hogy hol helyezte el ezeket az értékeket. Egyedül abban az esetben terhet el a bankár ettől a szabálytól, ha a betevő írásos engedélyt ad arra, hogy az értékpapírokat saját banküzemén kívül máshová is elhelyezheti.

A betevő megengedheti az értékpapírok elzálogosítását és azt is, hogy bizonyos, általa megjelölt személy élhessen az értékpapírszelvények alapján szavazati jogával. E feltételek azonban csak akkor érvényesek, ha külön okmányban, nem pedig a letétet igazoló könyvecsékben vannak leszögezve.

A jövőben tehát bármely cseh bank, ha vállalatok közgyűléseire elküldi megbízottját, akkor e megbízottnak fel kell mutatnia a részvény tényleges tulajdonosa által kiállított meghatalmazását.

Életbelépett az új nyugdíjtörvény

(Cluj-Kolozsvár, október 1. Az Új Kelet tudósítójától.) Október elsején hatályba lépett az új nyugdíjtörvény, amelynek végrehajtási szabályzata azonban mindezeidig nem készült el. A kormány a szabályzat elkészültéig utasításokat adott a törvény végrehajtására vonatkozólag. Ezek szerint a nyugdíjjogosultságot az itélőtáblák székhelyein, a pénzügyigazgatóságok mellett működő kerületi biztosságok állapítják meg. Az itélőtábla területén élő valamennyi nyugdíj-, özvegyi- vagy árvaellátást igénylő egyénnek ehhez a bizottsághoz kell fordulnia. A folyamodványokat a bizottság elnökehez kell intézni s a pénzügyigazgatóságnál iktatják. Betegség, vagy a törvényes életkor betöltése okából való nyugdíjazás ügyében, a szolgálat megszüntetése előtt két hónappal, az illető egyén felettes hatósága tesz előterjesztést, de kérheti maga az érdekelt tisztviselő is nyugdíjaztatását. Ha pedig nyugdíjra jogosító feltételek birtokában maga a tisztviselő kíván nyugdíjba vonulni, szintén két hónappal előre, ő maga folyamodik azért. Az elhalt tisztviselő utódai a halálozástól számított 6 hónap alatt, vagy ha a halálozás szolgálat közben történt, 3 hónap alatt kérhetik nyugdíjaik engedélyezését.

A nyugdíjazási folyamodvány mellékletei: a) ha a szolgálati idő betöltése vagy a megfelelő életkor elérése miatt való nyugdíjazás esete forog fenn: annak a hatóságnak szolgálati bizonyítványa, amelynél hivatalnokoskodott s amely a járulék befizetését igazolja; születési bizonyítvány, személyazonossági bizonyítvány, amelyben tanusítani kell azt is, van-e az illetőnek valamely más közhivatala? b) betegség miatti nyugdíjazás esetén csatolni kell a születési bizonyítvány kivételével az összes a) alatt felsorolt okmányokat, valamint a betegséget megállapító bizonyítékokat.

Vaitoianu belügyminiszter beadta lemondását

Ujból fuzióról tárgyal az ellenzék. Egy vezető liberális politikus nyilatkozata

(Bucuresti-Bukarest, október 1. Az Új Kelet tudósítójától.) Addig-addig jószolgáltak és cáfolták a kormány belső válságára vonatkozó híreket, amíg a régvárt változás bekövetkezett. A liberális kabinet bomlási folyamata nem mai keletű, de Bratianu Jonel távollétében senki sem merete vállalni az egyensúly megbolygatásáért a felelősséget. A külföldi kurájáról megjött miniszterelnök, miután előbb florica birtokát látogatta meg, tegnap este a fővárosba érkezett és ma délelőtt le is folyt az a politikai körökben nagy érdeklődéssel várt értekezlet, amelyen a régi elgütelenségek ki-robantak.

Az értekezlet után, amelyen Alexandru Constantinescu földmivelésügyi és Duca külügyminiszter is résztvettek. Bratianu autón Sinaiába utazott, hogy kihallgatáson tájékoztassa a királyt a politikai helyzetről. A bizalmas értekezlet eredményét természetesen titokban igyekeztek tartani, az ellenzéki lapoknak mégis sikerült egyet-mást megtudniok. Az „Adeverul” és a „Lupta” szerint a délelőtti tanácskozásokon a miniszterelnök megbeszélte ezeket a változásokat, melyeket a kormány újjaalakításra vonatkozólag tervbe vett. A tanácskozás eredményeképpen — írja a „Lupta”:

Vaitoianu miniszter beadta lemondását, mert nem értett egyet a miniszterelnökkel az újjaalakítás részletekérésében.

Franasovics államtitkár helyét úgy töltik be, hogy állítólag öt hívják szintén meg, de ha nem vállalkozna erre, úgy Dimitriut, a közigazgatási törvény végrehajtó bizottságának elnökét nevezik ki.

A kormány belsejében kitört krízis hírére az ellenzéki politika körében újból megindultak a fu-

ziós kísérletek. Többek között ma délelőtt Stere professzor és Argetoianu folytattak hosszabb tanácskozást egymással. A tanácskozásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak. Jorga professzor pedig kategorikusan megcáfolja azokat a híreket, melyek szerint a parasztpárttal csak most, amíg ellenzéken vannak, hajlandó a nemzeti párt együttműködni.

Őszintén óhajtja a kollaborációt, éppen úgy, mint később, amikor esetleg kormányra kerülnek.

A liberális pártban természetesen továbbra is bizakodó a hangulat és tudni sem akarnak válsághírekről. Az „Adeverul” egyik munkatársa beszélgetést folytatott a liberális párt magasrangú vezető-emberével, aki kijelentette, hogy

a községi választások időpontja még mindig nincsen megállapítva.

A kormány minden intézkedést megtesz ebben az irányban és mihelyt ezekkel az intézkedésekkel elkészülnek, az ország prefektusait újabb országos értekezletre hívják össze, hogy megadják nekik a szükséges és utolsó instrukciókat. Arra a kérdésre, hogy mikor távozik a liberális kormány, a pártvezér kijelentette, hogy

a kormánynak még vannak megoldásra váró problémái, melyeknek megtörténte után a liberálisok távoznak.

Sietünk átadni a hatalmat, hogy aztán 1927-ben ismét a kezünkbe kerüljön. 1927-ben lesz ugyanis a független királyság proklamálásának 50 éves jubileuma és Bratianu Jonelnek az a kívánsága, hogy ennek a jubileumnak az ünnepeit ő rendezze meg.

Caillaux megegyezett az amerikai hitelezőkkel

Megindult az új spanyol-francia offenzíva Marokkóban

Páris, október 1. A mai „Petit Parisien” és a „Matin” jelentése szerint Caillaux pénzügyminiszternek sikerült Washingtonban megegyeznie az Amerikával szemben fennálló francia adósságok kérdésében. Az amerikaiak elfogadták a meglévő szerződés revíziójára vonatkozó függelékét, mely szerint Franciaország kérheti fizetőképességének újból való megállapítását, ha előre nem látott okokból, amelyekben nem hibás, az évek folyamán nem lenne fizetőképés. Az évi törlesztés összegében még nincs végleges megállapodás.

Páris, október 1. A marokkói hadszíntéren szerdán hajnalban megkezdődött a régóta beígért spanyol-francia nagy offenzíva. Ennek első eredményeképpen a spanyolok elfoglalták a Las és Jalmos magaslatokat, amelyek négy kilométernyire vannak a rifiek főhadiszállásától. A franciák előnyomulása is kevesebb látható sikerrel, de tervszerűen folyik. Madridi jelentés szerint a rifiek ellenállása fokról-fokra gyengül. Több francia hajó, köztük a „Metz” páncélos, amelyen a tábornokok főhadiszállása van, állandó ágyutüz alatt tartja az egész partvidéket, különösen Afrut, ahol a rifkabilok ellentámadásra gyülekeznek. A francia zóna keleti részén megkezdődött Petain tábornok offenzívája, mely konkurrál a spanyolok szárazföldi operációjával. A közös támadás legközelebbi célja: Ajdijir, amelynek elestével Mellilláig az egész terület a spanyolok kezébe kerül. Az új offenzíva költségeire a spanyol direktórium tizmillió pezétát szavazott meg.

Huszezer palesztinai bevándorlási igazolvány a következő félévre

Megduplázódik a palesztinai bevándorlók száma

(Bécs, október 1. Az Új Kelet tudósítójától.) A „Wiener Morgenzeitung” értesülése szerint a palesztinai kormány az 1925 október elsejétől 1926 március 31-ig terjedő félévre huszezer bevándorlási bizonyítványt bocsát a cionista végrehajtó bizottság rendelkezésére. Ha ez a hírads megféle a valóságnak, nem jelent kevesebbet, mint azt, hogy ezentul egyedül a vagyontalan munkáselemekből havonta több, mint háromezer ember vándorolhat be Palesztinába. Ha hozzávesszük ehhez, hogy a többi kategóriák, amelyeknek bevándorlása nincsen certifikáthoz (bevándorlási bizonyítványhoz) kötve, sokkal nagyobb kontingensét adják a bevándorlóknak, mint a következő félévben a bevándorlás van arra, hogy a következő félévben a bevándorlás az eddiginek két, sőt háromszorosára fog emelkedni. A bécsi lap híret mindenesetre fenntartással kell fogadnunk addig, amíg azt hivatalosan meg nem erősítik. Az említett lap szerint, a cionista végrehajtóbizottság meg van győződve arról is, hogy a tőkésosztályhoz tartozó bevándorlókra jelenleg fennálló összes

korlátozásokat a legközelebbi hetekben szintén meg fogják szüntetni.

London, okt. 1. A cionista világszervezet végrehajtó bizottsága Párisban szeptember 30-án plenáris ülést tartott, amelyen megjelentek a palesztinai végrehajtóbizottság, továbbá a pénzügyi és gazdasági tanács tagjai is.

Az ülésen megállapították a legközelebbi Actions Comité üléseinek időpontját, amelyen Weizmann és Szokolov, a legutóbbi kongresszusi határozat értelmében elő fogják terjeszteni javaslatukat a végrehajtóbizottság átszervezésére vonatkozólag. Az Actions Comité október hónap közepén fog összeülni. Az ülés székhelyét még nem jelölték ki, de vagy Berlinben, vagy Párisban, vagy pedig Londonban fog lefolyni.

A végrehajtóbizottság ülésével egyidejűleg tartotta alakuló közgyűlését a népszövetségi kölcsönbizottság, amelyben dr. Ringel, Ruppin, Neuditsch, Halpern, Barth, Jacobsohn és Arlosorow vett részt.

Kristály

kelmetestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár Cluj
Szöveggyárak és kereskedők figyelmébe!
Festünk színtartón bármilyen színre pamut, gyapju és műselyem fonalat. Fonalfehérités. Kereskedőknek adjusztálva.
Nagybani festésnél árengedmény! 500

Telefon

500

Az osztrák szocialisták a magántulajdon respektálásával akarják végrehajtani az agrárreformot

(Bécs, október 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hosszas előkészületek és sok oldalról való elméleti megvilágítás után végre megjelent az osztrák szocialdemokrata párt agrárprogramja.

Uj momentum a programban, hogy a párt, amely ipari téren félreérthetetlenül követeli a munkaeszközök köztulajdonba vételét, a *kisbirtok-kal szemben a szocializmusnak ezzel a követelményeivel nem kíván élni.*

Második érdekes momentuma a dr. Otto Bauer által elkészített és a párt részéről approbált programnak, hogy a tüke, elsősorban pedig a kereskedelmi tüke nem zsákmányolhatja ki a kisgazdát. Ez a *tetszetős jelszó* azonban már magában rejti a szándékot, amely semmi egyéb, minthogy az állam vegye a gabonát monopóliumba. Egyelőre ugyan tervezve, hogy a monopólium csak a gabona, a liszt és a korpá behozatalára és kivitelére vonatkozik, ellenben a belföldi forgalomban e termények szabad eladás tárgyát képeznek. A program intézkedik aziránt is, hogy a mezőgazdaságot adósságoktól ne terheljék és egyúttal örökösökön, hogy a telekárak ne emelkedhessenek. Követeli továbbá a kötelező rokkantság elleni biztosítást az összes földmunkások és kisbirtokosok számára.

Az adózás kérdésében a telekadó megváltozását is előírja az új program, felszabadítja az elemi-

szereket a forgalmi adó alól, követeli a cukoradó alól való mentesítést, ugyszintén a boradó alól is.

A mezőgazdasági munka szabályozásánál a nyár folyamán *harminchatórás vasárnapi munkaszünetet követel*, ami mindenképen elhibázott rendelkezés, mert hiszen aratás idején a gazda ilyen hosszú időre semmiképen sem nélkülözheti munkáját. A mezőgazdaságban való tájékozatlanságra vall, amikor ilyen rendelkezéseket kívánnak a szocialdemokraták életbeléptetni. Annál egészségesebb ötlet azonban az, amely a földnélküli munkások számára rendes lakást követel.

A program más országok agrártörvényei szerint, így elsősorban a román agrártörvényre való hivatkozással, követeli a nagybirtok kisajátítását, azonban itt szintén érvényesíteni kívánja a szocialista elvet. Ugyanis nem a parcellázást és a földnek a parasztság közötti széjjelosztását kívánja, hanem azt akarja, hogy a nagybirtok menjen át köztulajdonba és ezáltal szűnjenek meg a mezőgazdasági termékek körül uralkodó árhullámzások.

A szocialdemokraták ezt a programjukat javaslat formájában fogják átdolgozni és a közeli hetekben benyújtják előbb a nemzeti tanácsnak, ahonnan a parlament elé kerül.

A cionista világszervezet újévi kiáltványa

Egy millió font sterlinget a Keren Hajjeszódnak

London, október 1. A cionista világszervezet elnöksége Ros Hassana alkalmából a következő kiáltványban fordul a világ zsidóságához:

Az újévhez!

Egy új év kezdődött, egy új éve történelmünk ama fejezetének, melyet a jövő nézedékek Erec Jisráél felépítése korának fognak nevezni. Ebben a korszakban, amelyben minden nap és minden percnél munka, minden áldozat és minden teljesítmény különös sulyal és értékkel bír, egy újonnan kezdődő esztendő sem csupán a szokásos jele az időmérésnek, hanem egy fordulat, amely népünk reménykedését és egyidejűleg a mi felelőségünket a maga teljes egészében szemünk elé állítja.

Egy elhatározó fellendülés éve fekszik mögöttünk. De minden elért eredmény ellenére tudjuk, hogy még minden csak kezdés. Az elért eredményeket meg kell tartani és tovább kell fejleszteni, új műveket kell létesíteni, nehogy a felépítés munkája egy pillanatra is megálljon.

Ennek a Palesztina-munkának a nevében, amely a ti ügyetek, az egész világ zsidóságáé, fordulunk hozzátok, bármilyen táborban is álljatok, azzal a követeléssel, hallgassátok meg, amit Erec Jisráél kiált felétek: *Tegyétek meg kötelességeket!*

A XIV. cionista kongresszus, amely most augusztusban Bécsben ülésezett, megállapította azoknak a Palesztina-munkának a nagyságát, amelyeket a Keren Hajjeszódnak kell anyagilag alátámasztania és az erre szükséges összeget, egy munkaköltségvetés keretében, hatszáz ezer fontban irányozta elő.

Ez a költségvetés a mezőgazdasági és városi telepítésnek csupán elementáris szükségleteit fedezi és ugyanígy a közművelődési és egészségügyi, továbbá a bevándorlási és munkabiztosítási kiadásoknak csak legszükségesebb részét biztosítja. Ha azonban legalább ezt az összeget teljesen és pontosan beszolgáltatjuk, úgy megőrizhetjük az utolsó évek öröndetes eredményeit, megszilárdíthatjuk az általános gazdasági konszolidációt és megerősíthatjuk az általunk indított gazdasági, társadalmi és közművelődési mozgalmakat.

Ezért szükséges, hogy ezt a minimális hatszáz ezer fontot előteremtjük, még pedig olyképen, hogy fokozatosan fordíthassuk az országépítés céljaira hónapról-hónapra, késedelem és fennakadás nélkül.

De nem szabad megtörténnie, hogy ez a

hatszáz ezer font, amely csupán a legtulzobb takarékoság útján fedezheti a szükségleteket, a következő évi Keren Hajjeszód kampányának egyetlen célja legyen.

Annak felismerésében, hogy az építési munkát meg kell gyorsítanunk, alaposabbá és kiterjedtebbé kell tennünk, a XIV. cionista világszervezet a következő irányelveket adja ki: *Egy millió font sterlinget ebben az évben a Keren Hajjeszódnak!*

Ezt a jelszót most továbbadjuk a világ egész zsidóságának, mert tudatában vagyunk szükségességének és meg vagyunk győződve kivihetőségéről.

Es mert azt akarjuk, hogy egy rendezett gazdasági szisztema produktívá tegye Erec Jisráélben a munkát,

mert azt akarjuk, hogy az a munka, amelyet a kivándorlók befektetnek a földbe, vagy az egyes iparágakba, a rendelkezésükre bocsátandó megfelelő pénzüsszeg által, tökéletes hatású legyen,

mert azt akarjuk, hogy a bevándorlás, amely Palesztina, egyetlen vendéglátó állam felé áramlik, folyton növekedjék, anélkül, hogy a visszaesés, vagy gazdasági komplikációk veszélye fenyegetné,

mert azt akarjuk, hogy ezt a célt, amelynek kiviteléhez a nagy országépítési munka barátainak áldozatkészsége és egyesített energiája feltétlenül elegendő, elérjük,

ezért a világ egész zsidóságát felhívjuk, hogy a Keren Hajjeszód által támogatssa Erec Jisráél felépítését,

hogy az 5686. ik évben egymillió fontsterlinget áldozzon Palesztina felepitésére!

London, Tisri 5686.

Chaim Weizmann

a Cionista Világszervezet elnöke

Nachum Szokolov

a végrehajtóbizottság elnöke.

A Keren Hajjeszód direktórium: Iszaak Neiditsch elnök, Berthold Feiweil ügyvezető igazgató, Arnold Barth, Emanuel Neumann, Georg Halpern, Mor Rothenberg, Solomon Kaplansky, Herry L. Simmons.

— A CFR új fűtőtesteket rendelt. Bukarestből jelentik: A vasuti kocsik téli fűtésére vonatkozólag a CFR vezérigazgatósága komoly intézkedéseket tesz. Az olasz Pirelli cégnél 10 millió lej értékű tömlőket rendeltek meg. A traverzák részleges kicserélésére 30 millió értékű traverzákat vásárolt a CFR.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bányászati zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marlon Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marlon Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 35 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 830 lei.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnymunkái csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Péntek
5686. Tisri 14.
1925. október 2.

A meggyötört gyermekért

Nemcsak máglyákon pusztul el az élet,
ki sorsot gyilkol, époly fenevad
s itt zsenge sorsok pusztítása hördül
az Alma Mater tetői alatt.

Kalászt tipornak vad tudósi dolyfők,
szörnyű aratás a nyár előtt ez itt,
dühök dus lisztjét örölik a malmok,
öröly malom, — zsákmányod a hit!

Zsákmányod az ifjúság álma
és gyermekeink zsenge kedve mind —
Döbbenettel all meg itt az élet
s az idő megrémül, ha rántekint.

Irastudók gögje rontja rétvünk
virágát, szinét, tiszta mosolyát
s ahol a termékenység láza égne:
az ókor sötétje pusztítja a mát.

Ó, megfeszített, agyongyötört gyermek,
lelkünk keservét dagasztja a kin,
mely agyonsebzett lelkedből eredvén
riasztva sir át sorsunk éjein!

Salamon László

— Országos köztisztviselőkongresszus Bukarestben. Bukarestből jelentik: A köztisztviselők országos szervezete vasárnapra Bukarestbe országos kongresszust hívott egybe.

— Kedvezmény a CFR-en a külföldre utazó diákoknak. Bukarestből jelentik: A külföldi egyetemeken végző diákok egyszeri oda- és visszautazásra 50 százalékos kedvezményben részesülnek a CFR vonalain.

— Beszüntették a személyazonossági igazolványok felülbélyegzését. A betegségéből felépült Gritta Ovidiu kolozsvári rendőrprefektus ma reggel foglalta el hivatalát. Ebből az alkalomból a személyazonossági igazolványok aktuális kérdésének rendezéséről Gritta prefektus a következőket mondotta: „Nagy meglepetéssel olvastam a reggeli lapokban egy állítólagos rendeletről, mely szerint a rendőrség nem ad ki személyazonossági igazolványt, akik adóhátralékban vannak. Meggyőződtem róla, hogy ilyen rendelet a rendőrséghez nem érkezett és így kategorikusan meg kell cáfolnom a hírből levezetett összes konkluziókat. Nagyon stupid dolog lenne is, hogy az adónyugta hiánya miatt a rendőrség, vagy akármilyen hatóság korlátozni akarná a legelemibb emberi jogot: a mozgási szabadságot. Arra vonatkozólag, hogy a rendőrség igenis figyelembe veszi a közönség érdekeit, aktuális bizonyítékkal szolgálhatok. Betegségem miatti távollétem idején megkezdtek a már kiadott személyazonossági igazolványok felülbélyegzését. Ma reggeli hivatalbalépésemkor a felülbélyegzési munkálatokat azonnal beszünttettem. Ezt ugyanis fölöslegesnek találom, amikor a napokban kaptuk meg a belügyminisztérium rendeletét arról, hogy január elsején új arcképes személyazonossági igazolványok kerülnek kiadásra. A mostani felülbélyegzés tehát csak arra volna jó, hogy a közönséget hiába csodítsam ide a rendőrségre, céltalanul nyugtalanítsam és az elvesztett munkáidővel érzékenyen megkárosítsam. Január elsejéig tehát minden változást ezen a téren megszünttettem.“

— Elhalta nama tárgya
Közvetlenül a vasuti-panama gyobb arányu szatmári CFR-kal megzavartatok során megfőnöke, Cioc mennyiségű tűz adott el, amivel a vasutat. B negyvenkétéves lambiet letartóztárlatot fogana indult meg a fű akik közül több sától felfüggesztésével csakhar badlábra helyezt ritette róla, hog anyagokból győhon, Turnu Se nyomozás csak j a szatmári üg iratot, amelyben társát a vasut egész halmazával szenzációsnak ige harminca tűzte gyalást, amely e indokolt érdekl lotton kívül a tő a tárgyalásra a dán reggel nyolc széki bíró elnök Scodacescu Nic kezdte a panama pitotta, hogy k jelent meg a bír ellen Pop György képviseli a vád ügyvéd vállalta e egyrésznék távol solta a tárgyal után a törvényszé elmaradt tanukat Az új tárgyalás h kitűzni a bíróság.

— Cuza pro semita kongre Október 4-én Buc gresszus lesz, mely bejelentette, megjel

— Loucheur pestre érkezik. cheur, volt franc pokban gazdas céljából a magya politikus fogadta ket tesznek. Ez a hogy egy francia ben Magyarország

— Elfogták F mári szállítót délelőtt a Rémi-s ták Friedmann S vállalat igazgatój misítás után eltű azóta leborotvált viselt. A rendőrsé lejt sikkasztott, a Letartóztatásáról é őrséget.

Adler Nándor dor, ez a kiváló vész, akinek kvali méltattuk, külföld den este fél 9 óra az unitárius kollé vári közönség előtt wen, Bach, Krei zsidó zeneszerzőnek senye is szerepel. darab sok gyöny telve, melyek a fia ban minden bizon A kiséreret K. Mo gyek előre váltható egyház-utca 5 és a

— Olasz repül Bukarestből jelentik mely tudvalevőleg európát, tegnap restbe. A Piperan nagy ünnepségekkel

TUNGSRAM A legjobb világgyártású! Mindenütt kapható!

— Elhalasztották a szatmári CFR-pa-nama tárgyalását. Szatmári tudósítónk jelenti: Közvetlenül a kolozsvári hírhedt Condescu féle vasuti-panama után, a múlt év őszién még nagyobb arányú visszaéléseknek jöttek nyomára a szatmári CFR-fűtőháznál. A különböző akadályokkal megzavart nyomozás, valamint a hivatalvizsgálatok során megállapították, hogy a vasuti fűtőház főnöke, Cioc Haralambie több büntetésével nagymennyiségű tüzfát, szenet, olajat és géprészeket adott el, amivel súlyos milliókkal károsította meg a vasutat. Befolyásos összeköttetései ellenére a negyvenkétéves turnuseverini születésű Cioc Haralambie letartóztatott, vagyonára pedig büntetői zárlatot fogantatosítottak. Ezzel egyidejűleg eljárás indult meg a fűtőház többi alkalmazottai ellen is, akik közül többeket szintén letartóztattak. Az állásától felfüggesztett fűtőházi főnök hatalmas befolyásával csakhamar elérte, hogy ideiglenesen szabadlábra helyezték, habár a vizsgálat közben kiderítette róla, hogy a szatmári fűtőházból elszállított anyagokból gyönyörű villát építtetett magának otthon, Turnu Severinben. Cioc és büntársai ellen a nyomozás csak július végén fejeződött be s akkor a szatmári ügyészség kibocsátotta ellenük a vádiratot, amelyben a volt fűtőházi főnököt és tiztársát a vasut kárára elkövetett bűncselekmények egész halmazával vádolja meg. A részleteiben is szenzációsnak ígérkező panama-ügyben szeptember harmadikára tüzte ki a szatmári ügyészség a főtárgyalást, amely elé a környék egész közvéleménye indokolt érdeklődéssel tekintett. A tizenegy vádlotton kívül a törvényszék 150 tanút idézett meg a tárgyalásra az ország különböző részeiből. Szerdán reggel nyolc órakor Párvulescu Traian törvényszéki bíró elnöksége alatt a Huzum Dumitru és Scodacescu Nicolae bírákból álló tanár meg is kezdte a panama tárgyalását. A bíróság megállapította, hogy két vádlott és huszonhat tanu nem jelent meg a bíróság előtt. A vádat Cioc és társai ellen Pop György, a Reinitz-pörből ismert ügyész képviseli a vádat, míg a védelmet hat szatmári ügyvéd vállalta el. Az ügyész a vádlottak és tanuk egy részének távolmaradására való tekintettel java solta a tárgyalás elnapolását. Rövid tanácskozás után a törvényszék ilyen értelemben határozott. Az elmaradt tanukat pénzbüntetésben marasztalták el. Az új tárgyalás határnapját később fogja hivatalból kitzúzni a bíróság.

— Cuza professzor a budapesti antiszemita kongresszuson. Bukarestből jelentik: Október 4-én Budapesten nagy antiszemita kongresszus lesz, melyre Cuza professzor több hívével bejelentette megjelenését.

— Loucheur francia miniszter Budapestre érkezik. Budapestről jelentik: Loucheur, volt francia újjáépítési miniszter a napokban gazdasági kérdések tanulmányozása céljából a magyar fővárosba érkezik. A kiváló politikus fogadtatására ünnepélyes előkészületeket tesznek. Ez az első eset a világháború óta, hogy egy francia államférfi hivatalos minőségben Magyarországon tartózkodik.

— Elfogták Budapesten Friedmann szatmári szállítót Budapestről jelentik: Tegnapi délelőtt a Rémi-szálló előtt detektívek elfogták Friedmann Sándort, egy szatmári szállítási vállalat igazgatóját, akit tizenötöszi okirathamisítás után eltűnt Romániában. Friedmann azóta leborotváltatta bajszát és pápaszemét viselt. A rendőrségen beismerte, hogy százezer lejt sikkasztott, aminek nagyrészét elmulattatta. Letartóztatásáról értesítették a nagyváradi rendőrséget.

Adler Nándor hangversenye. Adler Nándor, ez a kiváló tehetségű, fiatal hegedűművész, akinek kvalitásait már számos kritikában méltattuk, külföldi útja előtt, e hó 6-án, kedden este fél 9 órakor fog újra hangversenyezni az unitárius kollégium dísztermében a kolozsvári közönség előtt. Műsorán ezúttal Beethoven, Bach, Kreisler művein kívül, a híres zsidó zeneszerzőnek: Goldmarknak hegedűversenye is szerepel. Ez az óriási technikát igénylő darab sok gyönyörű héber melódiával van telve, melyek a fiatal művész interpretációjában minden bizonnyal érvényre fognak jutni. A kíséretet K. Molnár Irma fogja ellátni. Jegyek előre válthatók Adler üzletében, Szentegyház-utca 5 és a Rózsa-drogériában, főtér.

— Olasz repülőeskadron Bukarestben. Bukarestből jelentik: Az olasz repülőeskadron, mely tudvalevőleg végiglátogatja egész Kelet-európát, tegnap délután megérkezett Bukarestbe. A Piperan repülőtéren fogadták őket nagy ünnepségekkel.

A csehországi németek panaszt emeltek a népszövetségnél Marienbad kisajátítása miatt

(Prága, október 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ledebour-Wicheln dr. szenátor Genfben átnyújtotta a népszövetségi titkárságnak a Csehszlovákiában élő nemzeti kisebbségek politikai pártjának panaszát Marienbad fürdő kisajátításának ügyében.

A memorandum rámutat arra, hogy a nemzeti kisebbségek politikai pártjai és gazdasági szervezetei a múlt év novemberében panasszal fordultak a Népszövetséghez a csehszlovák agrártörvény ellen, amelynek rendelkezései ellenkeznek a kisebbségvédő szerződésekkel. Ebben a panaszban rámutatnak, hogy a kisajátítások súlyosan érintették az ipari üzemeket és olyan vállalkozásokat is, amelyeknek a földreformhoz semmi közük nincsen. Tényekkel bizonyították be, hogy a nagybirtok felosztását a földbirtokhivatal arra használta föl, hogy a kisebbségek tulajdonát erőszakkal a cseh többség kezére juttassa.

A nemzeti kisebbségek panaszainak jogosságát most kétségtelenül bizonyítja a földbirtokhivatal legújabb ténye, amellyel a teplai premontrei rend tulajdonában levő Marienbad gyógyfürdőt kisajátította. A csehszlovák kormány a szeptemberi panaszra kimerítő memorandumban válaszolt, amelyben hangsúlyozottan kijelentette, hogy a földreformot a legnagyobb pártatlansággal hajtják végre és nem irányul a nemzeti kisebbségek ellen. Ezt az állítást nem lehet jobban megcáfolni, mint a marienbadi esettel.

Hevesi Piroska és Flor Breviman hangversenye ma, pénteken este 9 órakor lesz a román operában. A rendkívül érdekes műsor főbb számai: Strauss—Händel zongora-cello szonáta, Beethoven Les Adieux szonáta, Bach, Debussy, Rachmaninof stb. Jegyek este a román opera pénztáránál kaphatók.

— Bukarestben egy nagystíliú csekkcsalót fogtak le. Bukarestből jelentik: A fővárosi rendőrséget egy nagyarányú szélhámosság foglalkoztatja. A Banca Marmoroschban tegnapi délelőtt megjelent egy nagyon jól öltözött fiatalember és egy Amerikában vásárolt egymillió aranyárkáról szóló csekket akart beváltani. A csekk teljesen szabályosnak látszott és így a bank hajlandónak mutatkozott a beváltásra, 50 millió lej értékben. Azonban — amint ilyenkor szokás — mielőtt a beváltás megtörténik, táviratilag kérték Amerikából az elismerést, hogy tényleg van-e náluk ilyen nagyszögű csekk. Az illetőnek természetesen nem mondták meg, hogy Amerikából a megerősítést várják, hanem azzal, hogy most nincsen a kasszában elegendő pénz, másnapra kérték a bankba. Megérkezett időközben az amerikai távirat, mely szerint az illetőnek tényleg van ott befizetve 1,000 000 márkája, de régi papírmárka, melynek ugyszólván nincsen semmi értéke. Az illető beállított tegnap a bankba, hogy felvegye a pénzt. De már ott voltak a detektívek és azonnal lefűlelték. Letartóztatták, mert az a gyanu, hogy ilyen jól hamisított csekkkel több sikerült sikasztást követett el.

— Árvizkatasztrófa a Ruhr-vidéken. Berlinből jelentik: A Ruhr-vidék árvizkatasztrófájáról szóló újabb jelentések borzasztó képet adják a pusztításnak. Az oberhauseni Haniel tárnába nyomult víztömegek milliókra menő károkat okoztak. A legmodernebb bányauzem majdnem teljesen tönkrement. A tárna bejárata kráteryszerű örvénnyé változott, amely elpusztította a felépítmény egy részét is. Minthogy tartani kell újabb földbeomlástól, a rendőrség a tárnát nagy körzetben elzárta.

— A vasuti újságárúsító bódékat a Fundatia Carol kapta meg. Bukarestből jelentik: A pályaudvarokon lévő újságárúsító bódékat október elsejével a Fundatia Carolnak adták bérbe.

— Nagy népgyűléseket rendez a lakók szövetsége Bukarestben. Bukarestből jelentik: Vasárnap a lakók országos szövetsége Bukarestben nagy népgyűléseket rendez, melyen megszervezik a lakókat a községi és megyei választásokra. Azt remélik, hogy jó átszervezéssel tulsúlyba jutnak a városok vezetésében és így a lakáskérdést azután érdekeiknek megfelelően fogják megoldani.

— Székhámos adománykérők. Magánosok és a hitközségek részéről számos panasz érkezett hozzánk. E panaszok szerint újabban ismét hamis bélyegzőkkel és aláírásokkal ellátott kérvényezők járnak házról-házra, visszaélve az adakozók jószívűségével. A kolozsvári hitközség ezúttal ismételten figyelmezteti tagjait, hogy csak abban az esetben adakozzanak, ha a kolozsvári hitközség és iorabbinátus által ellenjegyzett irást tud felmutatni az adománykérő.

— Megállapították az új maximális árakat. A kolozsvári ármaximáló bizottság tegnap délután állapította meg a piaci árakat, amelyek a kenyér, a liszt és tej árának kivételével változatlanok maradtak a szeptemberre megállapított árakhoz viszonyítva. A tanács által megállapított és a molnárok és pékek által

javasolt árakat nem sikerült összhangba hozni, minek következtében a molnárok, lisztkereskedők és pékek felebbezéssel fordultak a belügyminiszterhez. Az új maximális árak a következők: 1. A malomban helyben: fekete liszt kilenc lej huszonöt bani kilogramonként, félféheér kenyérliszt 12.25, főzöliszt 13.25 és fényüzési liszt 14.25. 2. Kereskedőnél nagyban: fekete kenyérliszt kilónként 11 lej, félféheér kenyérliszt 13.25 lej, főzöliszt 14.25 lej, fényüzési liszt 15.25 lej. 3. Kiskereskedésekben fekete kenyérliszt kilónként 12 lej, félféheér kenyérliszt 13.75 lej, főzöliszt 14.75 lej, fényüzési liszt 15.75 lej. Ezenkívül 25 banit a papírzsákokért számíthatnak be. 4. Kenyér a pékekénél kilónként: fekete kenyér 9 lej, félféheér kenyér 10 lej, személykenyér 13 lej. A viszonteladóknak kilónként 1 lej nyereség a megengedett haszon. A sütőiparosok kötelesek a miniszteri tanács által megállapított lisztfajtát vásárolni. — Nem szabad azonban a liszthez másnemű liszteket keverni. A múlt hónap árákhoz képest az 1. szám alatt említett lisztek 75 banival drágultak, a 2., 3., 4. szám alatt felsorolt liszt- és kenyérrak 1 lejlel drágultak meg. A tehéntej literenként (főlözetien) a piacon 7 lej, ugyanaz lefölözve 4 lej. Friss bivalytej 9 lej. Házhöz szállítva, vagy tejesarnokban ezek az árak 50 banival emelhetők.

— Beszarábiában is halomra buktatták az érettségire jelentkező diákokat. Kise-nevből jelentik, hogy az ottani érettségi eredmények a következők: a kisenevi bizottságnál 140 jelölt állott vizsgára, ebből mindössze 32-en mentek keresztül. A közoktatásügyi minisztérium október 10-én teszi közzé hivatalosan az érettségi vizsgálatok eredményét. Eddig ugyanis az egész ország területéről be kell, hogy érkezzenek a vizsgálatokról szóló jelentések.

— Külföldi vonatkozásban is leszállítják a magyar postatarifát. Budapestről jelentik: Hirt adtuk már, hogy a budapesti postagazgatóság jelentése szerint a magyar posta októbertől kezdve leszállítja tarifáit. Ez a leszállítási a külföldi forgalomban is érvényesülni fog, amennyiben a számítás alapjául ezután nem tizenhétezer, hanem tizennégyezer koronával számítjuk, miáltal a külföldi telefon- és táviródiák tizenhat-tizenhét százalékkal csökkennek.

— Megkezdődött a burgszínházi dráma tárgyalása. Bécsből jelentik: Az esküdtésék ma megkezdte a burgszínházi dráma tárgyalását. Emlékeztet, hogy egy macedon leány, Melpomena Carniciu, egy színházi előadáson agyonlötte a páholyában ülő Paniza macedon forradalmart. A bíróság megállapította, hogy a merénylő ezelőtt Jugoszláviában élt. A tárgyalás az osztrák főváros általános érdeklődése mellett folyik és ugyszólván az egész bulgár kolónia jelen van a teremben.

TÁVIRAT. Közöljük, hogy Rózsa Royal drogéria által 55 lejért forgalomba hozott „BIJOU” kölni-kivonatból egy liter szesz és két deci viz hozzáadásával a legkitünőbb és legolcsóbb „Au de Cologne” állítható elő.

* Nagyváradon hirdetések előfizetéseket felvesz és reklamációkat elintéz az Uj Kelet nagyváradi képviselője, Blum Zsigmond, Ezredévi emléktér 2. (Ernyőüzlet.)

KÖZGAZDASÁG

Nem osztják fel az összes vasuti üzletvezetőségeket

A kolozsvári igazgatóság megmarad. Megalakult a CFR új vezetősége

(Cluj-Kolozsvár, október 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukaresti jelentések alapján mi is megirtuk, hogy a CFR reorganizálásával kapcsolatosan felosztják a vasuti üzletvezetőségeket és e szerveket tizenhét forgalmi felügyelőséggel fogják helyettesíteni. Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan illetékes helyről információink szerint az üzletvezetőségek teljes eltörléséről nincs szó, mindössze azok jelentékeny csökkentése van tervbe véve. A készülő tervezetben a bukaresti vasutügyi vezérigazgatóság egésze alatt három regionális igazgatóság, illetve üzletvezetőség megmarad még pedig a bukaresti, kolozsvári és a jassii vezérigazgatóság. Az újonnan felállítandó forgalmi felügyelőségek ezen három kiszélesített hatáskörű üzletvezetőségek alatt fognak működni.

Bukarest, október 1. A CFR új vezetősége (Consiliul de Administratia) ma délelőtt tartotta első ülését, melyen megválasztották az elnököt Cotescu volt vezérigazgató személyében. Helyettese Nicolae Stefanescu, a Banca Romaneasca igazgatója. A vezetőség minden héten pénteken tart ülést. A szűkebb igazgatóság naponként ülésezik.

† A kereskedelemügyi miniszter meglátogatja Marosvásárhelyt. Bukarestből jelentik: Tancred Constantinescu kereskedelemügyi miniszter a jövő hét elején Marosvásárhelyre érkezik, hogy a kisebbségek ottani vezetőembereivel a közelgő községi választásokra vonatkozólag tárgyalásokat folytasson.

† Október 4 én indul a román delegáció Amerikába. Bukarestből jelentik: Az „Argus” szerint tegnap Bratianu Vintila pénzügyminiszter megbeszéléseket folytatott az ismert amerikai pénzesoport Bukarestben tartózkodó tagjaival, akiknek kijelentette, hogy a vasutak elektrifikálására vonatkozó megállapodás véglegesítését függőben kell hogy hagyja, amíg a román-amerikai adósságok ügye véglegesen el nem intéződik. Az amerikai román delegáció egyébként október 4-én indul el Bukarestből és Párisban találkozik Titulescuval. A közbejött változások miatt a román delegáció nem utazik Olaszországba és Franciaországba az ottani adósságok rendezésére, mert ezek likvidálására külön bizottságokat fognak kiküldeni, hanem utazásuk célja kizárólag Amerika.

† Berekesztették a petróleumtermelők bukaresti kongresszusát. Bukarestből jelentik: A petróleumtermelők nemzetközi kongresszusát tegnap berekesztették. Mrazek, a bukaresti kamara elnöke, záróbeszéde előtt lengyel előadást tartott az orosz petróleumiparról. Este bankett volt a külföldi vendégek tiszteletére a Cercul Militarban.

† Magyarországi nemesfémárak. Budapestről jelentik: A magyarországi nemesfém-piacon az arany iránt tart az érdeklődés, kü-

lőben csendes a nemesfémek piaca. Az áralakulás a következő: 20 koronás magyar arany 297—299.000, 20 koronás osztrák arany 292—294.000, ezüst koronás 6000—6200, ezüst forintos 14—15.000, ezüst ötkoronás 30—31.000, szinarany kilogrammja 48.7—48.9 millió korona.

† A nagybányai „Herzsa“-fémánya új érdeklődésre. Nemrégiben mi is közöltük, hogy a nagybányai „Phoenix” Kénsvágyar megszerezte a majoritását a „Herzsa” nemesfémányának, amely eddig tudvalevőleg francia érdekeltség volt. Ezt a hírt annak idején a „Phoenix” cáfolta. Ezzel szemben újabb értesülésünk szerint az új érdekeltség a napokban már meg is kezdte a „Herzsa” bánya átvételét.

† Az állatkiállítás idejére záróafel-függesztést kérnek a temesvári vendéglősök. Bukarestből jelentik: A temesvári állatkiállítással kapcsolatban az ottani étteremtulajdonosok memorandummal fordultak a belügyminiszterhez, kérve, hogy az állatkiállítás időtartamára függeszték fel az éttermekben a záróórát. A minisztérium ma dönt a memorandum ügyében.

† Ülést tart a legfőbb vámbizottság. Bukarestből jelentik: A legfőbb vámbizottságot október 6-ára ülésre hívták össze Bukarestbe. A bizottság ezen az ülésén igen fontos vámbügyeket fog tárgyalás alá venni.

† A kereskedelmi szokások összegyűjtése. A kereskedelmi és iparkamarák reorganizálásáról szóló törvény — mint ismeretes — elrendeli, hogy az iparkamarák gyűjtsék össze azokat az adatokat, amelyek az áruüzleti szokásokra vonatkoznak. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a törvény erre vonatkozó rendelkezésével kapcsolatosan most körlevélben felhívja az összes tekintélyesebb kereskedelmi és ipari vállalatokat, hogy az erre vonatkozó adatokat közöljék a kamara vezetőségével. Tekintettel arra, hogy a kereskedelmi szokások összegyűjtésének igen nagy fontossága van a gazdasági életben a kamara a körlevélhez egy-egy kivonatot csatol a Magyarországon a háború előtt érvényben volt kereskedelmi szokásokról, hogy ezáltal is megkönnyítse a vállalatok munkáját.

TŐZSDE

Október 1-én

A lej: Zürichben 245.00, Párisban 10.15, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A piacon a lej újabb zürichi pontvesztése, a külföldi fizetőeszközök további a tegnapi napnál mindenesetre kisebb arányu emelkedését eredményezte. A kereslet rendkívül élénk, ezzel szemben a kínálat rezervált. Az árfolyamok a következők:

Bécs 29.80—30.05, Prága 6.25—6.30, Budapest 332—334, Páris 10.10—10.15, Zürich 40.90—41.10, Newyork 210.50—212.75, London 1027—1030, Milánó 8.60—8.70.

Zürich. Zárlat: Berlin 123.30, Amszterdam 208.35, Newyork 518.12, London 2510.00, Páris 2452.00, Milánó 2100.00, Prága 1535.50, Buda-

pest 72.50, Belgrád 918.75, Bukarest 245.00—245.00, Varsó 86.50, Bécs 73.15.

Bukarest. Devizák: Páris 10.10, Berlin —, London 1029, Newyork 211.03, Milánó 8.69, Zürich 41.00, Bécs 30.00, Prága 6.29, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 800, német márka 49.50, leva 1.50, török lira 114, font sterling 1015, francia frank 10.00, svájci frank 40.00, olasz lira 8.60, drachma 3.10, dinár 360, dollár 207.00, lengyel forint 35.00, osztrák shilling 29.70, magyar korona 29.20, cseh korona 6.10, belga frank —, holland forint —.

SPORT

86 induló a Haggibbor klubközi tenniszversenyén

A kitünően sikerült nevezések biztosítják a verseny sikerét

(Cluj-Kolozsvár, október 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Haggibbor ma kezdődő klubközi tenniszversenyére, amelyről az „Uj Kelet” több ízben hírt adott, a nevezések befejeződtek és tanúságot adtak arról a páratlan érdeklődésről, amely a verseny iránt megnyilvánult. Kolozsvár összes számottevő versenyzői indulnak az egyes versenyszámokban, amelyeknek nivós voltát a résztvevők nagy száma és klasszisa biztosítja. A KKE pályáin délután 2 órakor kezdődő versenyeken a következő versenyzők indulnak:

Férfi egyes handicap: Renner János, Renner Gusztáv (KAC), Botis, Metianu, dr. Leucuta, cap. Giurgiut (Universitatea). Heller, Fenichel, Baumzweig M., Szatmáry, Grünfeld (Haggibbor), Georgescu (U). Szatmáry L., Stepper, Fazekas (TC), Kempfe, Szabó, Straub J., Straub E., Dunky I., Deák, Katona, Czeglédy, Anca (KAC), 25 induló.

Női egyes: Gottliebne (H.), D-na Roman, D-na Rosin (U.), Lámné, Matusovszky, Kovács (KAC).

Férfi páros. Renner I. és II. (KAC) Botis—Georgescu, Matianu—prof. Vasiliu (U.), Fenichel—Devecseri, Radó—Heller, Baumzweig—Baumzweig (H.), Szatmári—... (TC), Stepper—Welsler (TC), Giurgiut—Leucuta dr. (U.) Straub—Straub, Szabó—Deák, Dunky—... (KAC).

Női páros. Gottliebne (H.)—Rosinné (U), Lámné—Matusovszky Dódy (KAC).

Vegyes páros. Straub—Lámné, Straub E.—Kovács (KAC), Botis—... (U.), D-na Roman—dr. Leucuta (U.), Rosinné—Baumzweig (H.), Gottliebne—... (H.), Georgescu—... (U.), Szabó—Matusovszky (KAC).

Ifjúsági egyes. (18 éves korhatár.) Feuerstein, Devecsery, Kovács, Danzinger, Schwartz Z. Gergely (H.), Horosz, Szász, Czeglédy, Straub, Dobolyi (KAC), Mezey (TC).

Ifjúsági női egyes. (18 éves korhatár.) Andrásföszky (KAC), Devecsery Anca, Szabó Ella, Hirsch Klári (Haggibbor), Kiss Baba (TC).

Gyermekverseny. (14 éves korhatár.) Szász (KAC), Sándor, Gidály, Radó, Diamant (Haggibbor).

Vasárnap Haggibbor—RMS. Vasárnap délután mindkét pályán folytatják a bajnoki mérkőzéseket. Az érdeklődés ezuttal a vasutaspálya felé fordul, ahol délután 2 órakor az Universitatea csapata mutatkozik a KMTE-vel vívott mérkőzés keretében. Utána a Haggibbor és RMS mérkőznek egymással. Ezenkívül a sorsolás szerint a következő mérkőzések kerülnek lebonyolításra. Városi pálya: Academia—CFR, Husos—KKASE. D. e. 8 órakor Academia II.—CFR II. 10 órakor Husos II.—KKASE II., a CFR pályán délelőtt 8 órakor KMTE II.—Universitatea II. 10 órakor Haggibbor II.—RMS II. szövetségi díjmérkőzések lesznek. Az ifjúsági mérkőzések programja a következő: Délelőtt 10 órakor Husos—KKASE, 12 órakor KAC—CFR, délután 2 órakor KMTE—Universitatea, 4 órakor Victoria—Haggibbor.

Feltűnő olcsó árak!

Gyukits, Halban, Pichler, valamint fekete velour-

kalapokban

a legnagyobb választék

WEISS SIEGFRIED

kalap- és uridivat üzletben, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 10 sz.

Raglanok

öltönyök,

gyerek-kosztümök

Neumann M.

férfi- és fiuruha-áruháza
Cluj, Piața Unirii (Fötér) 14

48 óra alatt tisztít, 10-35 telefonra házhoz küld, Czink kelmefestő.

10, Berlin
08, Milánó
Prága 6-29,

800, német
114, font
svájci frank
3:10, dinár
00, osztrák
cses korona

klubközi

biztosítják

Uj Kelet
sződő klub-
"Uj Kelet"
befejeződtek
érdeklődés-
lvánult. Ko-
si indulnak
eknek nívós
klasszisa biz-
órákor kez-
rsenyzők in-

János, Ren-
dr. Lecuta-
er, Fenichel,
ld (Haggib-
L., Stepper,
Straub J.,
na, Czeglédy,

D-na Roman,
szky, Kovács

(KAC) Bo-
Vasilii (U),
ler, Baum-
... (TC),
Leucuta dr.
Dunky...

Rosinné (U),
).

Straub E.—
(.), D-na Ro-
—Baumzweig
orgescu—...

atár). Feuer-
ger, Schwartz
sz, Czeglédy,
TC).

orhatár.) An-
y, Szabó Ella,
baba (TC).

orhatár). Szász
Diamant (Hag-

15. Vasárnap
ák a bajnoki
ttal a vasutas-
2 órákor az
a KMTE-vel
a Haggibbor
Ezenkívül a
közések kerül-
Academia—
órákor Acade-
s II.—KKASE
órákor KMTE
or Haggibbor
özések lesznek.
ja a következő:
ASE, 12 órákor
KMTE—Uni-
Haggibbor.

efestő.

Külföldi sportesemények:

Prága. Sparta—Amatörök 7:2 (2:1). A bécsi csapat második napi prágai vendégszereplése az Amatörök súlyos vereségével végződött. A győzelemben jelentékeny része van Barbel cseh bírónak, akik ismert prágai elfogultsággal vezette a mérkőzést. Simunek és Pollacsek góljai után egy jogosulatlan tizenegyest ítéltek az Amatörök ellen, akik erre levonultak és csak azután tértek vissza, miután Hoyer a tizenegyest szándékosan mellőlte. Szünet után Dvorzsacek Siminek és Hajni rugják a további gólokat botrányos jelenetek között. Tandler durván megrugja Dvorzsaceket, aki Reiteren bosszulta meg magát. Reitert ájultan vitték le a pályáról. Röviddel ezután a bíró még egy tizenegyest diktál az Amatörök ellen, kavargás támad, amelynek csak az intézők közbelépése vetett véget.

Slavia—Lileu 5:1 (2:0) Vanik (2), Capek (2) és Sylni rugták a cseh bajnokcsapat góljait. **Brünn. DFC—Zidenice 8:2 (3:2).**

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei

Magnetic. Kedden este lesz Pásztor Árpád Magneticének bemutatása. Hetek óta tartó gondos előkészület után az utolsó próbák tolnak a drámai személyzet ambiciózus munkájával a Magneticből, melynek Budapestre a tavalyi szezonban hatalmas sikere volt. Az izgalmas, idegeket borzoló és mindvégig lenyűgöző dráma a Titanic hajó süllyedésének katasztrófáját viszi színpadra. A Magneticnek olyan nagy volt a sikere, hogy már a pesti bemutatón lekötötték az összes európai és amerikai nagy színpadok előadási jogát. A Magnetic vezetőszerepeit K. Tóth Böske, Marsi, Laczkó, Kemény, Cselle, Mihályti, Leövey, Réthely, Virág főjék játsszani.

Király Ernő vendégszereplései. Pénteken este folytatja vendégszereplését Király Ernő. Ez alkalommal a Sztambul rózsájában lép fel. Kondsa Gül a cím szereplő Sztambul rózsája Karácsonyi lesz, aki Budapesten is sojuzatos előadásban játszotta ezt az egyik legjobb szerepét. Szombaton érdekes reprize lesz a magyar Színháznak: Fall Leonak, a most elhunyt zeneszerzőnek egyik legbájosabb operettjét, a Dollárkirálynőt adják Király Ernővel, aki Dénes László szerepét fogja játszani Lengyel Irén, Neményi, Erényi, Miklóssy, Réthely, Ihász lesznek a partnerei. Vasárnap megismétlik a Dollárkirálynőt Király Ernővel. Vasárnap délután Király Ernő és Pintér Böske együtt lépnek fel a Leányvásárban és hétfőn a Várázskeringő térsi szerepét játssza Király, kinek partnere Erényi lesz.

Délutáni előadások. [Szombaton délután 4 órákor a tavalyi szezon egyik legnagyobb sikerű vigjátékát, a Vén gazembert adja a színház Mihályfi-
val a főszerepben. K. Tóth Böske, Cselle játsszák a többi főszerepeket. Vasárnap délután második előadásaként a Vasgyáros kerül színpadra, melyen Szentgyörgyi István is fellép.

Magyar Színház heti műsora

Péntek: Sztambul rózsája (A Fall Leo emlékelő-
adások második előadása. Király Ernő ven-

dégszereplései. Karácsonyi, Neményi fellépésével. Napibérlet 17 sz. A, sorozat 44. Előadás kezdete 8 órákor)

Szombat d u 4 kor: A vén gazember (Olcso hely-
árak. Sorozat 45)

Szombat este 8 kor: Dollárkirálynő (Operett-repriz
A Fall Leo emlékelőadások harmadik estéje.
Király Ernő vendégszereplésével, Lengyel Irén
és Neményi fellépésével. Napibérlet 7 sz.
Sorozat 46)

Vasárnap d. u. fél 3-kor: Leányvásár (Király Ernő
vendégszereplésével, Pintér Böske fellépésével. Le-
szállított helyárakkal. Sorozat 47)

Vasárnap du. 6-or: A vasgyáros (Szentgyörgyi
István fellépése. Leszállított helyárakkal. So-
rozat 48)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Dollárkirálynő
(Király Ernő vendégszereplésével, Lengyel Irén és
Neményi Lili fellépésével. Napibérlet 18 sz.
B. Sorozat 49)

Hétfő: Várázskeringő (Király Ernő vendégszereplésével,
Pintér Böske fellépésével, napibérlet 19. sz.
A. Sorozat 50)

Heti műsor a Szinkör-mozgóban

Csak délutáni előadások, 3 és 5 órai kezdettel.

Csütörtökön és pénteken, október 1 és 2.
Emberszivek. 6 felvonásos megrövidített dráma, a
főszerepben: *Mary Phyllis és Hause Peters.*
Előzőleg: Egy rendkívüli mulattató burleszk.

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Péntek, szombat, október 2.
és 3. **Viharmadár.** Értekeztető kalandordráma 12
felvonásban, Rafael Sabatini világhírű regénye után.
Főszerepben a legnagyobb amerikai művészek:
Milton Sills és Enid Bennett.

Urania-mozgó. Péntek, szombat, október 2
és 3. **Gyorsabb, mint a halál.** Kalandordráma, 8
felv. Főszerepben Harry Piel.

Apollo-mozgó. Péntek, október 2. **Terror.**
Nagy dráma az amerikai cow-boyok életéből, 5
felvonásban. Főszerepben Tom Mix.

Szombat, október 3. **Zigotto,** mint felügyelő,
vámós, a kulisszák között és romboló. Nagy ame-
rikai nevezetű filmből 8 felvonás. Főszerepben
Zigotto.

Árpadarát árpakását

(Gerstli)

a legolcsóbb napi árak mellett nagyban eladásra
szállít Wolaszky Hermann
hámczó malma, Nagyszében.

Pályázat

Az erdélyrészi Keren Hajjeszod kuratóriuma pá-
lyázatot hirdet a cluji központi irodánál betöltésre
kerülő hivatalnok állásra.

Pályázati határidő október 8. Pályázatok a ku-
ratóriumnak címezve, a Keren Hajjeszod központi
irodájához, Cluj, Str. Baron L. Pop nyújtandók be.
Cluj, 1925. okt. 1.

Az erdélyrészi Keren Hajjeszod
kuratóriuma

A Tordai Sörgyár Részvénytársaság kiváló
minőségű új márkája, a

Király-sör

mindenütt kapható

ÉRTESITEM
a nagyérdemű vásárló
közönséget, hogy
párisi és lyoni
bevásárló utamról
visszaérkeztem
és az idei
őszi és téli
divatujdonságokat
beszereztem.

Selymek
estélyi és délutáni
ruhákra.
Sima és bordűrös
Brochée-k, Lamée-k,
csipkék, Velourchifonok

Kosztüm
és kabátokra
angol mintázott
és sima anyagok.

Ruhákra
Himalaj, Kasha, posztók
a legkülönlegesebb
pasztell színekben.

Férfiszövetek
óriási választékban.

Külön osztály
szőnyegek, függönyök,
garnitúrák és
butorkelmékben.

Eredeti
lenvásznak, chiffonok,
asztali-garnitúrákban.

Szabó Jenő
CLUJ
Telefon 4-79.

